

الگوی بهینه برای طراحی وبسایتی مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی کدام است؟

میترا پشوتنی زاده^۱

دکتر مرتضی کوکبی^۲

چکیده

نتایج تحقیقات پیشین پژوهشگران حاضر بر روی ویژگیهای محتوایی (پشوتنی زاده، ۱۳۸۸) و ساختاری مهم برای قرارگیری در وبسایت مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی (پشوتنی زاده، ۱۳۸۶) نشان داد از نظر نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله و صاحب نظران ایرانی، ۵۳ ویژگی محتوایی و ۲۷ ویژگی ساختاری برای قرارگرفتن در وبسایت مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی مهم ارزیابی شده‌اند. با مشخص شدن این ویژگیها، اکنون سؤال دیگری مطرح می‌شود و آن این است که «الگوی بهینه برای طراحی وبسایتی مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی کدام است؟» برای پاسخ به این پرسش، در پژوهش حاضر ۵ مرحله مختلف طی و در نهایت تصویر پیشنهادی این وبسایت به نمایش گذاشته شده است.
کلیدواژه‌ها: وبسایت ویژه نوجوانان.

.....
۱. استاد دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه شهید چمران Pashotanizade@gmail.com

۲. دانشجوی دکتری کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه شهید چمران Kokabi80@yahoo.com

مقدمه

تحقیقات پیشین پژوهشگر بر روی ۵۴ وبسایت انگلیسی‌زبان و فارسی‌زبان مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله نشان داد از میان ۹۲ ویژگی محتوایی و ۳۰ ویژگی ساختاری که از طریق تحلیل محتوایی و ساختاری این وبسایتها شناسایی شده‌اند، از نظر صاحب‌نظران و نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی ۵۳ ویژگی محتوایی و ۲۷ ویژگی ساختاری برای قرارگرفتن در وبسایت‌های مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی مهم بوده‌اند، زیرا بیش از نیمی (۵۰٪) از کل پاسخگویان دو گزینه «زیاد» و «خیلی زیاد» را برگزیده بودند. با مشخص شدن این ویژگیها، اکنون باید برای طراحی الگوی بهینه این وبسایت تلاش کرد و مشخص نمود که معماری اطلاعات در آن چگونه خواهد بود. برای رسیدن به این هدف، ۵ مرحله مختلف انجام شده است که در این مقاله پس از مرور ویژگیهای مهم محتوایی و ساختاری، در مورد هر یک از این مراحل به تفکیک توضیح داده خواهد شد.

بیان مسئله

اگرچه ویژگیهای محتوایی و ساختاری مهم برای وبسایت‌های نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی مشخص شده‌اند، نحوه معماری اطلاعات و چیدمان قسمتهای مختلف در وبسایت بسیار اهمیت دارد و باید میزان پراکندگی اطلاعات در صفحه را مشخص کرد و بر حسب ماهیت و اهمیت ویژگیها، محل قرارگیری آنها را در وبسایت تعیین نمود. به همین منظور، در پژوهش حاضر تلاش شده است تا با انجام مراحل مختلف، محل قرارگیری و نحوه قرارگیری ویژگیها در وبسایت مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی تعیین و در نهایت الگوی بهینه برای این گروه از وبسایتها طراحی گردد.

هدف پژوهش

هدف پژوهش حاضر، ارائه الگویی بهینه برای وبسایت‌های نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی است.

پیشینه پژوهش

در رابطه با پژوهش حاضر، در ایران هیچ گونه پژوهشی دیده نشد، بنابراین در این قسمت به معرفی چند پیشینه در خارج از کشور پرداخته شده است.

پیشینه پژوهش در خارج از کشور

«لارج، بهشتی و رحمان» (۲۰۰۲) در پژوهشی با عنوان «معیارهای طراحی برای درگاه‌های کودکان» واکنش دانش‌آموزان مقطع راهنمایی را در برخورد با Ask Jeeves for Kids, Yahoo!igans!, Lycos Zone, KidsClick! بررسی کردند. یافته‌های پژوهش نشان داد کودکان از درگاه‌هایی استقبال می‌کنند که موضوعات آموزشی و تفریحی را در کنار یکدیگر داشته باشند و ویژگی‌های زیر را برای یک درگاه خوب برشمردند:

- استفاده مناسب از رنگها، تصاویر، قلمها و پویانمایی
- نام جذاب
- آرایش مناسب صفحه
- استفاده نکردن از تبلیغات
- امکان جستجو با استفاده از کلمات زبان طبیعی و کلیدواژه‌ها در کنار یکدیگر

- وجود راهنمایی با سلسله مراتب موضوعی
- امکان پیوند به دیگر موتورهای جستجو
- نمایش خلاصه اطلاعات بازیابی شده و

- امکان کنترل املائی کلمات.

«لارج و دیگران» (۲۰۰۴) در پژوهش خود، دو الگو را برای درگاه‌های وب کودکان ارائه کردند. آنها معتقدند کودکان به طور روزافزونی از وب به منظور دسترسی به منابع آموزشی و تفریحی استفاده می‌کنند. به همین دلیل، به درگاهی نیاز دارند که نه تنها بازیابی اطلاعات را تسهیل نماید، بلکه جذاب نیز باشد. بر اساس همین استدلال، از دو گروه برای طراحی الگوها کمک گرفته شد. گروه اول از ۸ دانش‌آموز ۱۱ ساله و ۳ پژوهشگر، و گروه دوم از ۶ دانش‌آموز ۸ ساله و ۳ پژوهشگر تشکیل شده بود. نتایج پژوهش را می‌توان به شرح زیر برشمرد:

- ساختار و نوع طراحی درگاه گروه اول از گروه دوم متفاوت بود

- کودکان به خوبی از نیازها و علایق خود آگاه بودند

- در حالی که تعداد زیادی از کودکان از درگاه‌های بزرگسالان استفاده می‌کنند، هنگامی که به آنها فرصت طراحی درگاهی مخصوص به خودشان داده می‌شود، از لحاظ ساختاری، طرح متفاوتی برای درگاه ارائه می‌کنند

- کودکان شخصی سازی را می‌پسندند و

- کودکان دوست دارند انواع تصویر و صدا را از وب بازیابی کنند ولی چنانچه حضور این امکانات بر عملکرد درگاه تأثیر منفی بگذارد، از آنها در درگاه استفاده نمی‌کند.

«دانه‌م و سیندهاود»^۱ (۲۰۰۵) در مقاله‌ای با عنوان «بررسی توسعه و طراحی محیط آموزشی وب مبنای کودکان» به یافته‌های زیر در مورد کودکان ۸-۱۲ ساله دست یافتند:

.....
1. Dunham & Sindhavd.

- کودکان معمولاً از وب به منظور سرگرمی، کمک در انجام تکالیف درسی و برقراری ارتباط با دیگران استفاده می‌کنند، در حالی که بزرگسالان بیشتر برای بازیابی اطلاعات و انجام تجارت از وب استفاده می‌کنند.
- کودکان بیش از بزرگسالان به پویانمایی علاقه نشان می‌دهند.
- کودکان بسیار به امکان راهبری در سایت و ابزارهایی که به آنها در پیوند به قسمتهای دیگر کمک می‌کند، علاقه‌مندند.
- کودکان معمولاً تبلیغات را با متن اصلی وبسایت اشتباه می‌گیرند و اگر در این تبلیغات از شخصیت‌های مشهور استفاده شده باشد، به احتمال زیاد بر روی آن کلیک می‌کنند.
- به علت شیوه تفکر انتزاعی کودکان، شمایل‌های^۱ به کار گرفته شده باید قابل تشخیص و واقعی بوده و متون و تصاویر نیز در حد فهم و تجربه آنان باشد.

ویژگیهای محتوایی و ساختاری مهم

از آنجا که ویژگیهای محتوایی در دو گروه «موضوعات و مسائل مرتبط با نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله» و «موضوعات و مسائل مربوط به وبسایت» گروه‌بندی شده و در سیاهه واریسی مورد نظرخواهی صاحب‌نظران و نوجوانان قرار گرفته‌اند، در این قسمت نیز بر همین اساس، ویژگیهای محتوایی در جدولهای شماره ۱ و ۲ معرفی می‌شوند. شایان ذکر است، ستون درصد فراوانی، بیانگر درصدی از پاسخگویان است که دو گزینه «زیاد» و «خیلی زیاد» را انتخاب کرده‌اند.

.....
1. Icon.

جدول ۱. ویژگیهای محتوایی مهم از نظر پاسخگویان (موضوعات و مسائل مرتبط با نوجوانان ۱۲-۱۴ساله)

ردیف	ویژگیهای محتوایی	درصد فراوانی	ردیف	ویژگیهای محتوایی	درصد فراوانی
۱	ایده‌های بکر برای پر کردن اوقات فراغت	٪۸۱/۸	۲۱	راهنمایها و کمکهای آموزشی	٪۶۳/۱
۲	شیوه‌های برقراری ارتباط با دیگران	٪۷۷	۲۲	امکان گفتگو با دیگران (Chat)	٪۶۳
۳	یادگیری مهارتهای مختلف	٪۷۵	۲۳	زبان آموزی	٪۶۲/۲
۴	معرفی تازه‌های وبسایت	٪۷۳/۹	۲۴	معرفی نوجوانان موفق	٪۶۲
۵	معرفی ویژگیهای جنسیتی (روحی و جسمی) نوجوانان	٪۷۳/۹	۲۵	آشنایی با حقوق نوجوانان	٪۶۱/۹
۶	معرفی نشریات مخصوص نوجوانان	٪۷۲/۲	۲۶	موضوعات هنری	٪۶۱/۳
۷	بازیهای فکری	٪۷۲/۶	۲۷	بهداشت	٪۵۹/۱
۸	آشنایی با خطرهای اینترنتی	٪۷۲	۲۸	اطلاعات ملی	٪۵۸/۳
۹	از کتابدار پیرسید	٪۷۰/۴	۲۹	آشنایی با مشاغل	٪۵۸/۱
۱۰	کتاب (امکان خواندن، معرفی و نقد)	٪۶۹/۹	۳۰	موضوعات فرهنگی	٪۵۷/۲
۱۱	مشاوره	٪۶۹/۶	۳۱	چیستان	٪۵۷
۱۲	آشنایی با فناوریها	٪۶۸/۹	۳۲	نمایشگاه عکس	٪۵۵/۹
۱۳	آشنایی با نویسندگان کودک و نوجوان	٪۶۸/۴	۳۳	سرگرمیهای ریاضی	٪۵۵/۹
۱۴	داستان	٪۶۷/۸	۳۴	ریاضیات	٪۵۴/۸
۱۵	لطیفه (Joke)	٪۶۷/۸	۳۵	بخشی مخصوص نوجوانان معلول	٪۵۳/۳
۱۶	ورزش	٪۶۴/۵	۳۶	نمایش تاریخ روز	٪۵۲/۸
۱۷	مسابقه	٪۶۳/۸	۳۷	تابلوی اعلانات به منظور عرضه آثار، بیان گفته‌ها و بحث درمورد موضوعات مختلف	٪۵۲/۸
۱۸	اطلاعات عمومی	٪۶۳/۸	۳۸	شعر	٪۵۲/۵
۱۹	موسیقی و آهنگ	٪۶۳/۵	۳۹	کارت پستال	٪۵۱/۶
۲۰	فیلم	٪۶۳/۴			

جدول ۲. ویژگیهای محتوایی (موضوعات و مسائل مربوط به وبسایت) مهم از نظر پاسخگویان

ردیف	ویژگیهای محتوایی	درصد فراوانی	ردیف	ویژگیهای محتوایی	درصد فراوانی
۱	عنوان	٪۸۷/۱	۸	سؤالات متداول (FAQ)	٪۶۴/۱
۲	بازخورد و نظرخواهی (Feedback)	٪۸۱/۴	۹	سیاست محرمانگی (Privacy Policy)	٪۶۱/۳
۳	بیان توصیف کوتاهی از وبسایت در زیر عنوان	٪۷۸/۳	۱۰	ثبت نام در وبسایت	٪۶۰/۵
۴	راهنما (Help)	٪۷۶/۱	۱۱	آرشیو (امکان دیدن مطالب و نسخه‌های قبلی وبسایت)	٪۶۰/۳
۵	امکان تماس	٪۷۰/۴	۱۲	دریاره وبسایت	٪۵۹/۸
۶	آخرین تاریخ روزآمدسازی	٪۶۸/۲	۱۳	چگونگی امکان پیوند به وبسایت	٪۵۸/۴
۷	شرایط استفاده از وبسایت	٪۶۷/۸			

جدول ۳. ویژگیهای ساختاری مهم از نظر پاسخگویان

ردیف	ویژگیهای ساختاری	درصد فراوانی	ردیف	ویژگیهای ساختاری	درصد فراوانی
۱	خوانا بودن متن	٪۹۲/۴	۱۵	شباهت عنوان و نشانی وبسایت	٪۷۷/۲
۲	سرعت بارگذاری بالا	٪۸۹/۲	۱۶	استفاده از قلمهای مختلف	٪۷۶/۷
۳	آرم (Logo)	٪۸۸/۱	۱۷	وجود نقشه وبسایت	٪۷۵/۳
۴	مشخص بودن عنوان هر صفحه	٪۸۶/۳	۱۸	دسترسی به موتور(های) جستجوی عمومی در وبسایت	٪۷۴/۸
۵	وجود پیوند برای بازگشت به صفحه خانگی	٪۸۶	۱۹	امکان افزودن صدا به وبسایت	٪۷۴/۲
۶	صحیح بودن دستور زبان و املاي نوشته‌ها	٪۸۶	۲۰	استفاده از پویانمایی	٪۷۲
۷	پیش‌بینی موتور جستجو به منظور جستجو در وبسایت	٪۸۲/۸	۲۱	امکان تغییر اندازه صفحه	٪۷۱/۵
۸	استفاده از رنگهای مختلف	٪۸۲/۷	۲۲	امکان تغییر رنگ پس‌زمینه	٪۶۹/۹

ردیف	ویژگیهای ساختاری	درصد فراوانی	ردیف	ویژگیهای ساختاری	درصد فراوانی
۹	امکان راهبری در صفحات	٪۸۱/۶	۲۳	استفاده از میله پیمایش عمودی کوتاه (کمتر از ۲ صفحه)	٪۶۹/۵
۱۰	استفاده از عکس	٪۸۱/۵	۲۴	استفاده از شمایل (Icon)	٪۶۹/۳
۱۱	استفاده از تصاویر گرافیکی	٪۸۰/۶	۲۵	امکان تبدیل وبسایت به صفحه خانگی	٪۶۶/۳
۱۲	امکان چاپ صفحه	٪۷۹/۶	۲۶	استفاده از نوشته‌های متحرک	٪۶۳/۸
۱۳	امکان تغییر زبان وبسایت	٪۷۹/۳	۲۷	استفاده از راهنماهای ابزار (Tool Tips)	٪۶۲/۲
۱۴	وجود پیوند به دیگر وبسایتها	٪۷۷/۴			

فرایند طراحی الگوی بهینه وبسایت، مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله

برای طراحی این الگوی بهینه، مراحل مختلفی طی شده که در ادامه به ترتیب شرح داده شده و در نهایت تصویر شماره ۱، طرحی از الگوی وبسایت مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی را به نمایش می‌گذارد.

مرحله اول: از آنجا که تعداد ویژگیهای محتوایی مربوط به «موضوعات و

مسائل مرتبط با نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله» که مهم شناخته شده بود، با توجه به مهم شناخته شدن ویژگی ساختاری «کوتاه بودن میله پیمایش عمودی (کمتر از دو صفحه)» زیاد است و برخی صاحب‌نظران و نوجوانان نیز در قسمت پرسش‌باز، گروه‌بندی ویژگیها را درخواست نموده‌اند، تصمیم گرفته شد ۳۹ ویژگی محتوایی مهم شناخته شده گروه‌بندی شود. از میان این ۳۹ ویژگی، تشخیص داده شد ۳ ویژگی «نمایش تاریخ روز»، «بخش مخصوص نوجوانان معلول» و «معرفی تازه‌های وبسایت» به طور مستقیم بر روی صفحه قرار گیرد. بنابراین، ۳۶ ویژگی برای انجام گروه‌بندی باقی ماند. ولی قبل از انجام گروه‌بندی، باید مشخص می‌شد

چند گروه اصلی باید در وبسایت قرار گیرد تا فراوانی گروه‌ها مناسب باشد و باعث سردرگمی و در مواردی ملال نوجوانان نگردد. مطالعه متون در این رابطه، استاندارد خاصی را پیشنهاد نکرد؛ بنابراین به طور تصادفی از ۵۴ وبسایت مورد بررسی، ۲۳ وبسایت به منظور تعیین تعداد مقوله‌های مرتبط با موضوعات و مسائل مربوط به نوجوانان در ۱/۵ تا ۲ صفحه اول آنها، انتخاب و بررسی گردید. پس از شمارش این مقوله‌ها در هر وبسایت و محاسبه میانگین، مقدار ۱۲/۵ به دست آمد. بنابراین، تصمیم گرفته شد در ۱۲ گروه اصلی، ۳۶ ویژگی محتوایی مربوط به «موضوعات و مسائل مرتبط با نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله» طبقه‌بندی شود.

مرحله دوم: برای انجام یک رده‌بندی منطقی، استفاده از رده‌بندی‌های دیویی و کنگره به علت فلسفی یا شمارشی بودن رده‌بندی و ایجاد پراکندگی بیشتر در موضوعات، چندان مؤثر واقع نشد. بنابراین، روش دیگری در پیش گرفته شد؛ با این استدلال که ویژگی‌هایی که از نظر پاسخگویان درصد فراوانی بالاتری دارند، اهمیت بیشتری داشته و در نتیجه آنها علاقه‌مندند در نگاه اول به صفحه وبسایت، این ویژگی‌ها را ببینند. ۱۲ ویژگی که درصد فراوانی بالاتری داشتند مشخص شد، که عبارتند از:

ایده‌های بکر برای پر کردن اوقات فراغت (۸۱/۸٪)، شیوه‌های برقراری ارتباط با دیگران (۷۷٪)، یادگیری مهارت‌های مختلف (۷۵٪)، معرفی ویژگی‌های جنسیتی (روحی و جسمی) نوجوانان (۷۳/۹٪)، معرفی نشریات مخصوص نوجوانان (۷۳/۲٪)، بازیهای فکری (۷۲/۶٪)، آشنایی با خطرات اینترنتی (۷۲٪)، از کتابدار پرسید (۷۰/۴٪)، کتاب (۶۹/۹٪)، مشاوره (۶۹/۶٪)، آشنایی با فناوریها (۶۸/۹٪) و آشنایی با نویسندگان کودکان و نوجوانان (۶۸/۴٪).

همان‌طور که دیده می‌شود، در برخی مقوله‌ها همپوشانی و یا رابطه نزدیکی وجود دارد. بنابراین، ویژگی‌های مشابه در یک گروه قرار گرفت و ویژگی مهم‌تر

سرگروه قرار داده شد. به این ترتیب، ۷ گروه اصلی مشخص گردید. با مشخص شدن سرگروه‌های اصلی، دیگر ویژگیها بر اساس سنخیت موضوعی در زیر هر گروه جای گرفت و بر اساس درصد فراوانی تنظیم شد. موضوعاتی که با هیچ یک از گروه‌ها سنخیت نداشتند نیز در گروه جدید قرار گرفتند زیرا در قسمت ادغام ۱۲ ویژگی مشابه اولیه، ۷ گروه تشکیل شد و فضا برای ۵ گروه دیگر باقی ماند. گفتنی است، تنها در یک مورد، ویژگی کم اهمیت‌تر سرگروه قرار گرفته است. ویژگی «اطلاعات عمومی» (۶۳/۸٪) به علت عامتر بودن، به جای ویژگی «ورزش» (۶۴/۵٪) در رأس گروه قرار گرفته است. جدول شماره ۴، گروه‌بندی انجام شده را نشان می‌دهد.

جدول ۴. گروه‌بندی ویژگیهای محتوایی مربوط به موضوعات و مسائل مربوط به نوجوانان

سرگروه	زیرگروه
معرفی نشریه‌های مخصوص نوجوانان	کتاب (امکان خواندن، معرفی و نقد)؛ آشنایی با نویسندگان کودک و نوجوان
آشنایی با خطرهای اینترنتی	آشنایی با فناوریها
از کتابدار پیرسید	مشاوره
ایده‌های بکر برای پر کردن اوقات فراغت	بازیهای فکری، مسابقه، موسیقی و آهنگ، فیلم، سرگرمیهای ریاضی
شیوه‌های برقراری ارتباط با دیگران	امکان گفتگو با دیگران، تابلوی اعلانات به منظور عرضه آثار و بیان گفته‌ها، کارت پستال
یادگیری مهارتهای مختلف	راهنمایی‌ها و کمکهای آموزشی، زبان آموزی، نوجوانان موفق، ریاضیات
معرفی ویژگیهای جنسیتی نوجوانان	آشنایی با حقوق نوجوانان
داستان	لطیفه، چیستان، نمایشگاه عکس، شعر
اطلاعات عمومی	ورزش، موضوعات هنری، بهداشت، آشنایی با مشاغل
اطلاعات ملی	موضوعات فرهنگی

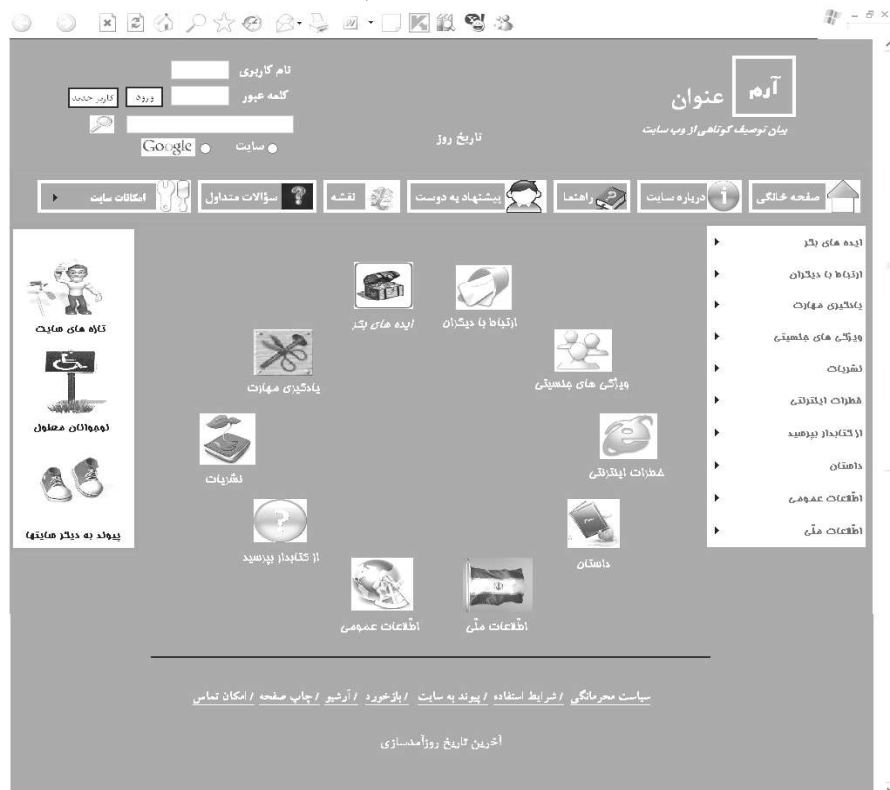
مرحله سوم: پس از مطالعه ویژگیهای محتوایی مهم شناخته شده مربوط به «موضوعات و مسائل مربوط به وبسایت» تصمیم گرفته شد به علت میزان نیاز بیشتر کاربران، برخی از آنها در بالای صفحه وبسایت و گروه دیگر در پایین صفحه قرار گیرند. این ویژگیها در جدول ۵ معرفی شده‌اند.

جدول ۵. محل قرارگیری ویژگی‌های محتوایی (موضوعات و مسائل مربوط به وبسایت)

عنوان، بیان توصیف کوتاهی از وبسایت در زیر عنوان، ثبت نام در وبسایت، راهنما، درباره وبسایت، معرفی و پیشنهاد وبسایت به یک دوست و سؤالهای متداول	ویژگیهای بالای وبسایت
بازخورد و نظرخواهی، سیاست محرمانگی، آخرین تاریخ روزآمدسازی، شرایط استفاده از وبسایت، چگونگی امکان پیوند به وبسایت، آرشیو (امکان دیدن مطالب و نسخه‌های قبلی وبسایت) و امکان تماس	ویژگیهای پایین وبسایت

مرحله چهارم: از میان ۲۷ ویژگی ساختاری، گروهی باید در طراحی صفحه رعایت شوند، گروهی باید به صورت مستقیم در صفحه قرار گیرند (همچون ثبت نام در وبسایت، وجود نقشه وبسایت، آرم، وجود پیوند برای بازگشت به صفحه خانگی، امکان چاپ صفحه، پیش‌بینی موتور جستجو به منظور جستجو در وبسایت، دسترسی به موتورهای جستجوی عمومی در وبسایت و وجود پیوند به دیگر وبسایتها) و گروه دیگر نیز در زمره امکانات بیشتر وبسایت به منظور شخصی‌سازی و تغییر صفحه به شکل دلخواه کاربر در نظر گرفته شده‌اند که تمامی ویژگیهای ساختاری مربوط به این گروه در یک گروه کلی به نام «امکانات وبسایت» قرار گرفته‌اند. «امکانات وبسایت» شامل امکان تغییر زبان وبسایت، امکان افزودن صدا به وبسایت، امکان تغییر اندازه صفحه، امکان تغییر رنگ پس‌زمینه و امکان تبدیل وبسایت به صفحه خانگی است.

مرحله پنجم: با مشخص شدن تمامی موارد فوق، کار طراحی وبسایت با نرم‌افزار ASP.Net انجام شد. تصویر ۱، الگوی پیشنهادی پژوهشگر برای وبسایتهای مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی است. شایان ذکر است، به علت طولانی بودن، برخی عبارتهای به کار گرفته شده در سیاهه واریسی، به صورت خلاصه شده در طراحی وبسایت قرار گرفته‌اند. همچنین، باید توجه داشت که عبارتهای مورد استفاده در این طراحی، مقوله‌ها و حوزه‌های موضوعی هستند که باید به آنها در وبسایتهای نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی پرداخته شود و استفاده از عبارتهای جذاب و متنوع به جای عبارتهای استفاده شده، پیشنهاد می‌گردد که البته انجام این کار باید توسط متخصصان مربوط صورت بگیرد که انجام پژوهش دیگری را می‌طلبد.

تصویر ۱. الگوی پیشنهادی وبسایت مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی

نتیجه گیری

در الگوی پیشنهاد شده برای وبسایت مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی، تلاش شد تا از رنگی برای پس‌زمینه استفاده شود که آرامش بخش و شادی آور بوده و در عین حال به غرور نوجوانان لطمه نزند. به همین منظور، از رنگ آبی استفاده گردید. همچنین، تلاش شد از شمایل‌هایی استفاده شود که با ویژگی محتوایی مربوط به آن سنخیت بالایی داشته باشد و به منظور سهولت در خواندن نوشته‌ها از رنگ‌هایی متضاد با رنگ صفحه استفاده گردد.

در نظر گرفتن حالت دایره‌ای برای ویژگی‌های محتوایی مربوط به موضوعات و مسائل مربوط به وبسایت، ۲ مزیت بالقوه دارد.

۱- از آنجا که الگوی پیشنهادی برای همیشه الگوی بهینه نیست و باید همواره مقوله روزآمدسازی و نیازهای جدید نوجوانان را در نظر داشت، حالت دایره‌ای به علت نداشتن زاویه و گوشه، بسیار انعطاف‌پذیر بوده و امکان افزودن ویژگی‌های جدید را بدون برهم خوردن حالت کلی فراهم می‌سازد.

۲- در نظر گرفتن حالت دایره‌ای در وسط صفحه وبسایت، باعث جلب توجه نوجوانان شده و در نگاه اول نوعی دید کلی نسبت به وبسایت را در آنها ایجاد می‌کند. با استفاده از این حالت، این امکان به کاربر داده می‌شود که پس از کسب یک دید کلی و تشخیص قسمتهای اصلی وبسایت، بتواند جزئیات وبسایت را بررسی کند و در مراجعات بعدی به وبسایت، راحت‌تر آن را مرور و بررسی نماید.

با توجه به موارد گفته شده، پیشنهاد می‌شود از الگوی پیشنهادی برای وبسایت مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله ایرانی استفاده گردد. تنها مسئله‌ای که باید به آن پرداخت، تعیین عبارتهای جذاب و متنوع در این وبسایتهاست. این کار

باید با نظر متخصصان مختلف انجام گیرد. به همین دلیل، در الگوی پیشنهادی نیز از عبارت‌سازی خودداری شده و تنها ویژگی‌های مهم شناخته شده به صورت خلاصه، آورده شده‌اند.

منابع

- پشوتنی‌زاده، میترا (۱۳۸۶). تحلیل محتوایی و ساختاری وب‌سایت‌های انگلیسی‌زبان و فارسی‌زبان مخصوص نوجوانان ۱۲-۱۴ ساله به منظور پیشنهاد الگویی بهینه برای طراحی وب‌سایت‌های نوجوانان ایرانی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه شهید چمران. دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی.

- _____ (۱۳۸۸). تعیین ویژگی‌های محتوایی مهم برای وب‌سایت‌های مخصوص نوجوانان ۱۲ تا ۱۴ ساله ایرانی. فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی، جلد ۱۲، شماره ۱، (بهار)

- Large, Andrew, Jamshid Beheshti & Tarjin Rahman. 2002. Design Criteria for Children's Web Portals: The Users Speak Out. *Journal of the American Society for Information Science and Technology* 53(13): 79-94. <http://www.emeraldinsight.com>. (accessed on April 17, 2007).
- Large, Andrew, Jamshid Beheshti & Valerie Nasset. 2004. Designing Web Portals in Intergenerational Teams: Tow Prototype Portals for Elementary School Students. *Journal of the American Society for Information Science & Technology* 55(13): 1140-1154. <http://www.emeraldinsight.com>. (accessed on January 5, 2007).
- Dunham, Trudy & Swetal Sindhvad. 2005. *Exploring Development & Design of Web-Based Learning Environments for Children*. Presented at 19th Annual Conference on Distance Teaching and Learning. <http://www.uwex.edu/disted/conference>. (accessed on April 23, 2007).